

DOPIŠ PRO TEBE

12/82

NEOCENITELNÝ DAR

Několik úryvků z pokynů Posvátné kongregace pro svátosti a bohoslužbu NEOCENITELNÝ DAR.

Tato Posvátná kongregace s radostí konstatuje mnohé pozitivní výsledky liturgické obnovy, jako je aktivnější a uvědomlejší účast věřících na liturgických tajemstvích, naukové a katechetické obohacení prostřednictvím lidové řeči a hojných biblických čtení, vzrůst smyslu pro společenský ráz liturgického života, úspěšné úsilí o odstranění rozdílů mezi životem a kultem, mezi liturgickou a osobní zbožností, mezi liturgií a lidovou zbožností.

Ale tyto pozitivní a povzbuzující prvky nám nedovolují mlčet o starosti, s kterou pozorujeme rozličné a časté PŘESTUPKY, o kterých přicházejí zprávy z různých částí katolického světa: ZMATEK ÚLOH, zejména pokud jde o služebné kněžstvo a úlohy laiků (nerozlišené a společné recitování eucharistické modlitby, KÁZÁNÍ LAIKŮ, rozdělování sv. přijímání laiky, zatím co kněží, kteří by to měli dělat, se od toho dispensují); vzrůstající ztráta smyslu pro posvátnost (odložení eucharistického roucha, sloužení Eucharistie mimo kostel bez skutečné nutnosti, nedostatek úcty a ohledu vůči Nejsvětější Svátosti atd.); zanedbávání církevního charakteru liturgie (používání SOUKROMÝCH TEXTŮ, množení se neschválených liturgických modliteb, zneužívání liturgických textů k sociálně politickým cílům).

V těchto případech jde o skutečné falšování katolické liturgie.
» *Dopouští se falšování, kdo ze strany Církve přináší Bohu kult,*

protivící se způsobu, který božskou autoritou ustanovila Církev a který se stal v Církvi běžným. « (Sv. Tomáš, *Summa theologická*)

To vše nemůže přinášet dobré ovoce. Důsledky toho jsou – a nemohou nebýt – porušení víry a obřadů v Církvi, nejistota učení, pohoršení a pochybnosti Božího lidu a takřka nevyhnutelné a násilné reakce. Věřící mají právo na pravou liturgii, která je jí tehdy, koná-li se takovým způsobem, jaký určila a chtěla Církev, která též stanovila případné možnosti přizpůsobení, když si to žádají pastorační požadavky na různých místech nebo různé skupiny osob. Kromě toho používání neschválených textů vede k tomu, že se ztrácí nutná souvislost mezi *lex orandi* a *lex credendi* (*zákonem modlitby a zákonem víry*). Tu je třeba připomenout upozornění II. Vatikánského sněmu: » *Proto vůbec nikdo jiný, ANI KNĚZ, nesmí nic na vlastní pěst v liturgii přidat, vynechat nebo pozměnit.* « A ... Pavel VI. připomenul: » *Kdo zneužívá (liturgické) obnovy, aby dělal svévolné pokusy, tříští síly a uráží církevní smysl.* «

O MŠI SVATÉ

1. » *Dvě části, z kterých se určitým způsobem skládá mše sv., tj. liturgie Božího slova a liturgie Eucharistie, jsou navzájem tak úzce spojené, že tvoří jediný bohoslužebný úkon.* « K stolu Pánova Chleba se má přistoupit jen po zastavení u stolu jeho slova. Tedy Písmo sv. je velmi důležité při slavení mše. Proto se nesmí zanedbávat, co ustanovila Církev: » *At se při posvátných úkonech zavede hojnější, rozmanitější a vhodnější čtení Písma sv.* « » *At se zachovávají předpisy určené v Lekcionáři, at už jde o počet čtení, nebo o úpravy, vztahující se na zvláštní okolnosti. Bylo by vážným zneužíváním nahradit SLOVO BOŽÍ SLOVEM ČLOVĚKA, at je to kdokoliv.* «

2. ČETBA EVANGELNÍ PERIKOPY je vyhrazena řádnému přísluhovalci, tj. knězi nebo jáhnovi. Ostatní čtení, jak je možné, se svěří ustanovenému lektorovi nebo jiným laikům, kteří jsou na to duchovně a technicky připraveni. Po prvním čtení následuje responsorium – žalm, který doplňuje liturgii slova.

3. CÍLEM KÁZÁNÍ je vysvětlit věřícím Boží slovo hlásané ve čteních, a přizpůsobit jeho poselství dnešnímu myšlení. Toto KÁZÁNÍ JE ÚLOHA KNĚZE ČI JÁHNA.

4. Přednes EUCHARISTICKÉ MODLITBY, která je svou povahou jakoby vyvrcholení celého slavení, je vyhrazena knězi z titulu jeho vysvěcení. Proto je zneužitím dát přednést některé části eucharistické modlitby jáhnovi, nižšímu přísluhovateli (*ministrantovi*) nebo věřícím. Shromáždění však nezůstává trpné a nečinné. Spojuje se s knězem vírou a v tichosti projevuje svůj souhlas při eucharistické modlitbě různým stanoveným způsobem jako jsou odpovědi v úvodu k prefaci, oslava Nejsv. Trojice, zvolání po proměňování a poslední Amen... je též vyhrazeno knězi. Zejména toto Amen je třeba zdůraznit zpěvem, protože je to nejdůležitější AMEN celé mše sv.

5. Ať se používají jen ty LITURGICKÉ MODLITBY, které jsou v Římském misále nebo schválené Apoštolským Stolcem, a to odpovědným způsobem a v mezích jím stanovených. Je velmi vážným zneužitím měnit Církví schválené eucharistické modlitby nebo zavádět jiné, které složily soukromé osoby.

6. ... Během eucharistické modlitby se nemají konat jiné modlitby nebo zpěvy. Když kněz pronáší eucharistickou modlitbu, ať vyslovuje slova tak jasně, aby je věřící co nejlépe pochopili a aby se vytvořilo opravdové shromáždění, úplně se věnující slavení památky Páně.

7. KONCELEBRACE ... znova zavedená do západní liturgie, jedinečným způsobem projevuje jednotu kněžstva. Proto ať dbají koncelebranti na znaky, které zdůrazňují tuto jednotu, např. ať jsou přítomni od začátku koncelebrace, ať si obléknou předepsané posvátné roucho, ať zaujmou místo, které jim patří... a věrně zachovávají ostatní předpisy, aby se obřady konaly důstojně.

8. PŘEDMĚT EUCHARISTIE. – Církev, věrná Kristovu příkladu, stále používala chléb a víno s vodou ke slavení večeře Páně. Chléb... má být pšeničný... a nekvašený. Pro povahu znaku předmět slavení Eucharistie » *musí skutečně vypadat jako pokrm*«. To se vztahuje na soudržnost chleba a ne na formu, která má zůstat tradiční. Do pšeničné mouky a vody se nesmějí přidávat jiné přísady... Víno... musí pocházet » *z plodu vinné révy*« (Lk 22,18) a má být přirozené a čisté, tj. *nesmíšené s jinými látkami*«.

9. EUCHARISTICKÉ PŘIJÍMÁNÍ. – Přijímání je dar Páně, který se rozdává věřícím skrze přísluhovatele ustanoveného k této

službě. Není přípustné, aby si věřící sami brali proměněný chléb a posvátný kalich, a tím méně aby si jej podávali z ruky do ruky.

10. Řeholník nebo věřící laik ... může rozdávat přijímání jen tehdy, chybí-li kněz nebo jáhen nebo akolyta, nemůže-li kněz pro slabost nebo stáří nebo pro velký počet věřících ... a mše sv. by se prodloužila. Proto je třeba zavrhnout počínání kněží, kteří jsou při mši a ... svěřují tuto úlohu laikům.

11. ...věřící mohou přijímat kleče nebo stoje... » *Když věřící přijímají kleče, nežádá se od nich jiný znak úcty k Nejsvětější svátosti, protože samo klečení vyjadřuje klanění se. Když přistupují stoje, velmi se doporučuje, aby ... se před přijetím Svátosti poklonili.* « Slovo AMEN, které vysloví věřící, přistupující k sv. přijímání, je projev jejich víry v Kristovu přítomnost.

... 18. Ženy však NESMĚJÍ VYKONÁVAT ÚLOHU AKOLYTY (MINISTRANTA), tedy přísluhujícího u oltáře!

(Toto nařízení, že jen chlapci – ne děvčata – směji ministrovat, není namířeno proti dívkám, nýbrž je to proto, že chlapci si mají uvědomit svůj vztah k oltáři, jako budoucí možní kněží. Pozn. red.)

K ZAMYŠLENÍ

» *Bože, neviditelný stvořiteli světa, jak podivuhodně jednáš s námi, jak laskavě a milostivě nakládáš se svými vyvolenými, jimž ve Svátosti předkládáš za pokrm sám sebe!* «

» *Ty jsi Svátý svatých a já nejnižší z hříšníků. A ty se skláníš ke mně, jenž nejsem hoden ani na tebe pohlédnout. Ty přicházíš ke mně, chceš být se mnou a zveš mě na svou hostinu.* «

» *Ty mi chceš dát nebeský pokrm a andělský chléb (Žalm 77, 25) k požívání; a tím není vskutku nic jiného než Ty sám, ŽIVÝ CHLÉB, KTERÝ SESTOUPIL Z NEBE, A DÁVÁ ŽIVOT SVĚTU.* « (Jan 6, 51)

» *Nebot ve Svátosti jsi udělil a dosud uděluješ mnoho darů svým milým, kteří zbožně přijímají tebe, můj Bože, ochránče mé duše, posilo lidské slabosti a dárce veškeré vnitřní útěchy ... Proto jednáš se svými vyvolenými tak laskavě, aby opravdu poznávali a zřejmě zakusili, jak velká je jejich vlastní slabost, a kolik dobroty a milosti dostali od tebe ...* «

Tomáš Kempenský: NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA

Své dotazy a připomínky pište na adresu :

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich